

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

ADVIES VAV/2023/7

In haar vergadering van 10 juli 2023 om 10u00 heeft de Vlaamse Adviescommissie voor Volksraadplegingen, samengesteld uit:

Mevrouw Kaat Leus, voorzitter, de heer Steven Van Hecke, ondervoorzitter, dhr. Stef Keunen (effectief lid) en de heer Edwin Lefebvre (plaatsvervangende lid).

beraadslaagd over de hiernavolgende vraag die door mevrouw Anne-Lies Goossens -namens het lokaal bestuur van stad Gent- bij e-mail van 23 juni 2023 werd voorgelegd:

- 1) Wanneer een volksraadpleging wordt georganiseerd waarbij twee vragen worden gesteld en de deelnemer aan de volksraadpleging slechts één van de twee vragen invult (en niets vermeldt bij de andere vraag), mogen deze stembiljetten dan als een geldig stembiljet (categorie 1) worden beschouwd? Zo ja, dient het proces-verbaal van het telbureau bijkomend te vermelden bij punt 4, het aantal niet ingevulde stemmen per vraag?

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR VOLKSRAADPLEGINGEN

1. Vraag en situering

Naar aanleiding van een burgerinitiatief dient stad Gent een volksraadpleging te organiseren met betrekking tot 'betaalbaar wonen'. Met het oog op de organisatie van deze volksraadpleging wenst de administratie en het bestuur van stad Gent duidelijkheid te bekomen omtrent de geldigheid van stembiljetten die slechts gedeeltelijk ingevuld werden.

Het bestuur merkt op dat artikel 20 van het Besluit van de Vlaamse Regering 'betreffende de organisatie van een gemeentelijke volksraadpleging' bepaalt dat het telbureau de stembiljetten openvouwt en ze in de volgende categorieën indeelt:

- Categorie 1: stembiljetten met geldige stemmen
- Categorie 2: blanco en ongeldige stembiljetten
- Categorie 3: twijfelachtige stembiljetten

Het bestuur merkt tevens op dat daarbij uitdrukkelijk wordt bepaald welke stembiljetten als ongeldig worden beschouwd:

- 1: stembiljetten waarop een of meer vragen tegelijk met ja en nee zijn beantwoord;
- 2: stembiljetten waarvan de vorm en de afmetingen veranderd zijn;
- 3: Stembiljetten die binnenin een papier of een voorwerp bevatten;
- 4: stembiljetten die de deelnemer herkenbaar heeft gemaakt door er een teken, een tekst of een doorhaling op aan te brengen;
- 5: stembiljetten waarop een onvolmaakt stemmerk is aangebracht waaruit duidelijk het voornemen blijkt om het stembiljet herkenbaar te maken;
- 6: alle andere stembiljetten dan de stembiljetten die krachtens dit besluit mogen worden gebruikt.

Overigens merkt het bestuur op dat het proces-verbaal van het telbureau volgende zaken dient te vermelden:

- 1^e het aantal stembiljetten dat in de stembus gevonden is;
- 2^e het aantal blanco of ongeldige stembiljetten;
- 3^e het aantal geldige stembiljetten;
- 4^e het aantal ja-stemmen en het aantal nee-stemmen voor elke vraag.

Het bestuur en de administratie van stad Gent wensen middels hun voorgelegde adviesvraag duidelijkheid te bekomen aangaande de geldigheid van stembiljetten met meerdere vragen en wenst overigens duidelijkheid omtrent de opname daarvan in het proces-verbaal van het telbureau.

2. Beoordeling van de adviesvraag door de VAV

- 1) *Wanneer een volksraadpleging wordt georganiseerd waarbij twee vragen worden gesteld en de deelnemer aan de volksraadpleging slechts één van de twee vragen invult (en niets vermeldt bij de andere vraag), mogen deze stembiljetten dan als een geldig stembiljet (categorie 1) worden beschouwd? Zo ja, dient het proces-verbaal van het telbureau bijkomend te vermelden bij punt 4, het aantal niet ingevulde stemmen per vraag?*

Artikel 20 BVR 18 mei 2018 stelt dat het telbureau de stembiljetten openvouwt en indeelt in de volgende categorieën:

- 1° categorie 1: stembiljetten met geldige stemmen;
- 2° categorie 2: blanco en ongeldige stembiljetten;
- 3° categorie 3: twijfelachtige stembiljetten.

Vervolgens moet het telbureau beslissen tot welke categorie de twijfelachtige stembiljetten behoren en ze toewijzen aan de categorie 1 of 2. Een stembiljet kan aldus niet deels tot de ene categorie en deels tot de andere categorie behoren.

Om deze reden is de commissie van oordeel dat het hele stembiljet onder de categorie 2 blanco/ongeldig valt indien één van de vragen niet is beantwoord. Dit dient bijgevolg ook als een blanco of ongeldig stembiljet geregistreerd te worden in het proces-verbaal.

Op het stembiljet moet duidelijk worden vermeld dat enkel stembiljetten die op alle vragen antwoorden worden gekwalificeerd als geldige stemmen en dat indien één of meerdere vragen niet zijn beantwoord het stembiljet onder de categorie blanco en ongeldige stembiljetten valt.

Bij betwistingen is de Raad voor Verkiezingsbetwistingen bevoegd om zich hierover uit te spreken

DIT ADVIES WERD UITGEBRACHT MET EENPARIGHEID VAN STEMMEN.

De voorzitter
Kaat LEUS